

DÎNİNİ TANI

[TÜRKÇE — Turkish — ترکی]

Muhammed b. Ahmed el-Ammârî

Terceme : Muhammed Şahin

Tetkik : Ali Rıza Şahin

2013 - 1434

IslamHouse.com

تعرف على دينك

« باللغة التركية »

محمد بن أحمد العماري

ترجمة: محمد مسلم شاهين

مراجعة: علي رضا شاهين

2013 - 1434

IslamHouse.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Kalemle insana bilmediğini öğreten, onu yaratan ve ona konuşmayı öğreten Allah'a hamd olsun. Hevâ ve arzusuna göre konuşmayan, konuşması vahyedilen vahiyden başka bir şey olmayan Muhammed'e salât ve selâm olsun.

Ey müslüman!

Dînini tanı! Çünkü her birimiz öldükten sonra kabrine konulacak, kabrinde ruhu bedenine iâde edilecek, kabrinde iki melek ona gelip onu oturtacak ve dîni hakkında sorguya çekecektir.

Berâ b. Âzib'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((إِنَّ الْعَبْدَ الْمُؤْمِنَ إِذَا دُفِنَ فِي قَبْرِهِ قَالَ: فَتُعَادُ رُوحُهُ فِي جَسَدِهِ. فَيَأْتِيهِ مَلَكَانِ فَيُجْلِسَانِهِ. فَيَقُولَانِ لَهُ: مَنْ رَبُّكَ؟ فَيَقُولُ: رَبِّي اللَّهُ. فَيَقُولَانِ لَهُ: مَا دِينُكَ؟ فَيَقُولُ: دِينِي الْإِسْلَامُ، فَيَقُولَانِ لَهُ: مَا هَذَا الرَّجُلُ الَّذِي بُعِثَ فِيكُمْ؟ فَيَقُولُ: هُوَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. فَيَقُولَانِ لَهُ: وَمَا عِلْمُكَ؟ فَيَقُولُ: قَرَأْتُ كِتَابَ اللَّهِ فَأَمَنْتُ بِهِ وَصَدَّقْتُ، فَيُنَادِي مُنَادٍ فِي السَّمَاءِ أَنْ صَدَقَ عَبْدِي (...))

[رواه أحمد وأبو داود بسندٍ صحيحٍ لغيره]

"Mü'min kul kabrine konulduğu zaman ruhu bedenine iâde edilir. Ardından iki melek yanına gelip onu oturarak:

-Rabbin kimdir? diye sorar.

Mü'min kul:

-Rabbim Allah'tır, der.

İki melek:

-Dînin nedir? diye sorar.

Mümin kul:

-İslâm'dır, der.

İki melek:

-Size gönderilen adam hakkında ne dersin? diye sorar.

Mümin kul:

-O Allah'ın elçisidir, der.

İki melek:

-Sana bunları bildiren nedir (Rabbinin Allah, dîninin İslâm ve peygamberinin Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- olduğunu nasıl bildin)? **diye sorar.**

Mümin kul:

-Allah'ın kitabını okudum, ona inandım ve onu tasdik ettim, der.

Bunun üzerine gökten bir münâdi şöyle seslenir:

-Kulum doğru söyledi."¹

Allah'ın kitabı Kur'an'ı okuyan dînini bilir.

Birincisi: Allah'ın kitabını okuyan, dîninin İslâm olduğunu bilir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

¹ Ahmed; "Müsned", "Berâ b. Âzib'in hadisi", hadis no: 17803. Ebu Davud; "Kabirde sorgu bâbı", hadis no: 4753. Hadis, sahih liğayrihi'dir.

﴿إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ...﴾

[سورة آل عمران من الآية : ١٩]

"Şüphesiz ki Allah katında gerçek dîn, İslâm'dır."¹

Allah Teâlâ yine şöyle buyurmuştur:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ ؕ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُمْ

مُسْلِمُونَ ﴿١٠٢﴾﴾ [سورة آل عمران من الآية : ١٠٢]

"Ey îmân edenler! Allah'tan, O'na yaraşır şekilde korkun ve ancak müslümanlar olarak can verin."²

İkincisi: Allah'ın kitabını okuyan, İslâm dîninin kâmil olduğunu, bid'at-ı hasene, bid'at-ı seyyie, fikir, ideoloji, ekol, zevk, spor veya mücadele ile İslâm'ı tamamlama gereği yoktur.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

¹ Âl-i İmrân Sûresi: 19

² Âl-i İmrân Sûresi: 102

﴿ ... أَلْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ ... ﴾

[سورة المائدة من الآية: ٣]

"Bugün size dîninizi kemâle erdirdim..."¹

Irbâd b. Sâriye'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((فَذُ تَرَكْتُكُمْ عَلَى الْبَيْضَاءِ لَيْلَهَا كَنَهَارَهَا لَا يَزِيغُ عَنْهَا بَعْدِي إِلَّا هَالِكٌ)) [رواه أحمد بسندٍ صحيح لذاته]

"Sizi, gecesi gündüzü gibi apaçık olan bir yol üzerinde bıraktım. Benden sonra bu yoldan ancak helake gidenler sapacaktır."²

Üçüncüsü: Allah'ın kitabını okuyan, Allah'ın seçmiş olduğu dînin İslâm olduğunu bilir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ ... وَرَضِيتُ لَكُمْ الْإِسْلَامَ دِينًا ... ﴾

[سورة المائدة من الآية: ٣]

¹ Mâide Sûresi:3

² Ahmed; "Müsned", c: 28, s: 376, hadis no: 17142.Hadis, sahih lizâtihi'dir.

"... ve dîn olarak size İslâm'ı seçtim."¹

Dördüncü: Allah'ın kitabını okuyan, yeryüzünde bulunan dînlerin esaslarının altı olduğunu, bunların; İslâm,yahudilik,hıristiyanlık,mecusilik,sâbiîlik ve müşrikler olduğunu, Allah'ın seçmiş olduğu dînin de İslâm olduğunu bilir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّالِحِينَ وَالنَّصَارَى وَالْمَجُوسَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا إِنَّ اللَّهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴾ [سورة الحج الآية : ١٧]

İmân edenler, yahudiler, sâbiîler, hıristiyanlar, mecûsiler ve müşrik olanlara gelince, muhakkak ki Allah, (mü'minleri cennete, kâfirleri de cehenneme girdirerek) onlar arasında kıyamet gününde hükmünü verecektir. Çünkü Allah her şeye hakkıyla şahittir."

Beşincisi:Allah'ın kitabını okuyan,İslâm'ın dışındaki bütün dînlerin bâtil olduğunu bilir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

¹ Mâide Sûresi:3

﴿ وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ

الْخٰسِرِينَ ﴿٨٥﴾ [سورة آل عمران الآية : ٨٥]

"Kim, İslâm'dan başka bir din ararsa, (bilsin ki o din) ondan asla kabul edilmeyecek ve o, âhirette hüsrana uğrayanlardan olacaktır."¹

Altıncısı: Allah'ın kitabını okuyan, semâvî dînlerin hepsinin, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in dîni ile nesh olduğunu, semâvî kitapların hepsinin Kur'an ile nesh olduğunu ve bütün risâletlerin de Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in risâleti ile nesh olduğunu (geçersiz kılındığını) bilir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ بِالْحَقِّ مَصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيْمِنًا عَلَيْهِ فَاحْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا ... ﴾ [سورة المائدة من الآية:

[٤٨]

¹ Âl-i İmrân Sûresi:85

"(Ey Nebi!) **Sana da o Kitab'ı** (Kur'an'ı) **hak, önündeki kitapları doğrulayıcı, onları gözetici olarak indirdik. Artık aralarında Allah'ın indirdiği ile hükmet ve sana gelen haktan ayrılıp da onların arzularına uyma.**(Ey ümmetler!) **Sizden her biriniz için bir şeriat ve bir yol koyduk...**"¹

Allah Teâlâ yine şöyle buyurmuştur:

﴿ وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ قُلْ إِنَّ هُدَىٰ اللَّهِ هُوَ الْهُدَىٰ وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ الَّذِي جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِن وَّلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٢٠﴾ ﴾ [سورة البقرة: ١٢٠]

"Sen dinlerine uymadıkça Yahudiler ve Hıristiyanlar asla senden razı olmayacaklardır. De ki: Allah'ın yolu asıl doğru yoldur. Sana gelen ilimden sonra eğer onların arzularına uyacak olursan, bilmiş ol ki, Allah'tan sana ne bir dost, ne bir yardımcı vardır."²

¹ Mâide Sûresi: 48

² Bakara Sûresi: 120

Ebû Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ، لَا يَسْمَعُ بِي أَحَدٌ مِنْ هَذِهِ الْأُمَّةِ يَهُودِيٍّ وَلَا نَصْرَانِيٍّ، ثُمَّ يَمُوتُ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِالَّذِي أُرْسِلْتُ بِهِ إِلَّا كَانَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ.)) [رواه مسلم]

"Muhammed'in nefsi elinde olan Allah'a yemîn olsun ki, bu ümmetten yahûdi olsun, hıristiyan olsun, her kim beni(m elçiliğimi) işitir de sonra gönderildiğim dîne îmân etmeden ölürse, o cehennem halkındandır."¹

Yedincisi: Allah'ın kitabını okuyan, dînleri teşrîf kılanın Allah Teâlâ olduğunu ve insanlar olmadığını bilir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ كَبُرَ عَلَى

¹ Müslim, "Nebimiz Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in risâletinin bütün insanlara gönderildiğinen ve dînlerin, o'nun dîni ile nesh olunduğuna îmân etmenin gerekliliği babı".

الْمُشْرِكِينَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ اللَّهُ يَجْتَبِي إِلَيْهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ يُنِيبُ
﴿ سورة الشورى الآية: ١٣ ﴾

"Dîni ayakta tutun ve onda ayrılığa düşmeyin, diye Nuh'a tavsiye ettiğini, sana vahyettiğimizi, İbrahim'e, Musa'ya ve İsa'ya tavsiye ettiğimizi Allah size de dîn (şeriat) kıldı. Fakat kendilerini çağırdığın bu (din), Allah'a ortak koşanlara ağır geldi. Allah dilediğini kendisine (elçi) seçer ve kendisine yöneleni de doğru yola iletir."¹

Allah Teâlâ yine şöyle buyurmuştur:

﴿ ... لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا ... ﴾

[سورة المائدة من الآية: ٤٨]

"... (Ey ümmetler!) Sizden her biriniz için bir şeriat ve bir yol koyduk..."²

İster nebi olsun, ister başkası olsun, hiçbir insanın Allah Teâlâ'nın dîn (teşrî) kıldığından başkasını kendisi veya başkası için dîn kılma (teşrî) hakkı yoktur.

¹ Şûrâ Sûresi: 13

² Mâide Sûresi: 48

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا

يَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾ [سورة الجاثية الآية : ١٨]

"(Ey Nebi!) **Sonra da seni dîn konusunda apaçık bir yola koyduk** (bir şeriat sahibi kıldık). **Sen o yola uy, bilmeyenlerin heva ve heveslerine uyma.**"¹

Allah Teâlâ yine şöyle buyurmuştur:

﴿ وَإِذَا تَتَلَا عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا أُمِّتٍ

بِقُرْءَانٍ غَيْرِ هَذَا أَوْ بَدَّلَهُ قُلْ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أُبَدِّلَهُ مِن تِلْقَائِي نَفْسِي- إِنَّ

أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابٌ يَّوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٥﴾ قُلْ لَوْ

[سورة يونس الآياتان: ١٥-١٦]

"(Ey Nebi!) **Onlara** (müşriklere) **âyetlerimiz açık açık okunduğu zaman** (öldükten sonra) **bize kavuşmayı ummayanlar: Ya bundan başka bir Kur'an getir ya da bunu değiştir!**dediler.(Ey Nebi!) **De ki:Onu**

¹ Câsiye Sûresi: 18

kendiliğimden değiştirmem benim için olacak şey değildir. Ben, bana vahyolunandan başkasına uymam. Çünkü Rabbime isyan edersem elbette büyük günün azabından korkarım. (Ey Nebi!) De ki: Eğer Allah dileseydi onu (Kur'an'ı) size okumazdım, Allah da onu size bildirmezdi. Ben bundan (bana vahiy gelmeden) önce bir ömür boyu içinizde durmuştum. Hâla akıl erdiremiyor musunuz?"¹

Kim, Allah Teâlâ'nın dîn kıldığından (şeriatından) başka bir şeriat isterse, onu Allah Teâlâ'ya ortak kılmış olur.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِّنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنَ بِهِ اللَّهُ وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَفُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢١﴾ ﴾ [سورة الشورى الآية: ٢١]

"Yoksa onların (müşriklerin) birtakım ortakları mı var ki, Allah'ın izin vermediği şeyleri, dînden kendilerine teşri' ettiler (bir şeriat kıldılar)? Eğer o fasıl kelimesi (dünyadaki azabın ertelenmesine dair kesin

¹ Yunus Sûresi: 15-16

hükmü) **olmasaydı, elbette aralarında hüküm verilirdi. Şüphesiz ki zâlimler için acı bir azap vardır."**¹

Kim, Allah Teâlâ'nın dîn kıldığından başka bir şeriat isterse, onu Allah'ın dışında kendisine bir Rab edinmiş olur.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهَبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴾ [سورة التوبة الآية: ٣١]

"Onlar (Yahudiler) Allah'ı bırakıp, bilginlerini (hahamlarını); (hıristiyanlar ise) rahiplerini ve Meryem oğlu Mesih'i (İsa'yı) rabler edindiler. Halbuki onlara ancak tek ilâha kulluk etmeleri emrolundu. O'ndan başka hak ilah yoktur.O, onların ortak koştuıkları şeylerden uzaktır."²

Adiyy b. Hâtim'den -Allah ona rahmet etsin- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

¹ Şûrâ Sûresi: 21

² Tevbe Sûresi: 31

((أَتَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ يَقْرَأُ سُورَةَ بَرَاءَةِ، "اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ
وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ حَتَّى فَرَغَ مِنْهَا، فَقُلْتُ: إِنَّا لَسْنَا نَعْبُدُهُمْ، فَقَالَ:
أَلَيْسَ يُحَرِّمُونَ مَا أَحَلَّ اللَّهُ فَتُحَرِّمُونَهُ وَيُحِلُّونَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ، فَتَسْتَجِلُّونَهُ؟
قُلْتُ: بَلَى، قَالَ: فَتِلْكَ عِبَادَتُهُمْ.)) [رواه الطبراني بسندٍ حسن]

"Ben, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'e geldiğimde O Berâe (Tevbe) sûresini okuyordu. ' Onlar (Yahudiler) Allah'ı bırakıp, bilginlerini (hahamlarını); (hıristiyanlar ise) rahiplerini ve Meryem oğlu Mesih'i (İsa'yı) rabler edindiler.' âyetini sonuna kadar okudu.

(Adiyy) **ben:**

-Biz, onlara ibâdet etmiyoruz ki? dedim.

Bunun üzerine Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-:

-Onlar, Allah'ın helal kıldığını haram kılmıyorlar mı? Dolayısıyla siz de onları haram kabul etmiyor musunuz? Onlar, Allah'ın haram kıldığını helal saymıyorlar mı? Dolayısıyla siz de onları helal kabul etmiyor musunuz? buyurdu.

Ben:

-Evet, deyince, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

-İşte bu onlara ibâdet etmektir."¹

Sekizincisi: Allah'ın kitabını okuyan, helal ve haram kılanın, yalnızca Allah Teâlâ olduğunu ve insanlar olmadığını bilir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ هَذَا حَلَلٌ وَهَذَا حَرَامٌ لَتَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ﴾ [1]
سورة النحل الآية: ١١٦]

"Dillerinizin uydurduğu yalana dayanarak: (Allah'ın haram kıldığını) bu helâldir, (helal kıldığını da) şu haramdır, demeyin. Çünkü Allah'a karşı yalan uydurmuş oluyorsunuz. Şüphesiz ki Allah'a karşı yalan uyduranlar (dünya ve âhirette) kurtuluşa eremezler."²

¹ Taberânî, hasen bir senedle rivâyet etmiştir.

² Nahl Sûresi: 116

Kim, kendisi veya başkası için Allah'ın haram kıldığını helal kılsa veya helal kıldığını haram kılsa, şüphe yok ki Allah'a iftirâ etmiş olur.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ لَكُمْ مِنْ رِزْقٍ فَجَعَلْتُمْ مِنْهُ حَرَامًا وَحَلَالًا قُلْ إِنَّ اللَّهَ أَذِنَ لَكُمْ أُمَّ عَلَى اللَّهِ تَفْتَرُونَ ﴾ [سورة يونس الآية: ٥٩]

"(Ey Nebi! Vahyi inkâr edenlere) **de ki: Allah'ın size indirdiği rızıktan bir kısmını helâl, bir kısmını da haram kılmanıza ne dersiniz** (bunu bana haber verir misiniz)? (Ey Nebi! Onlara) **de ki: (Bu konuda) Allah mı size izin verdi, yoksa Allah'a iftira mı ediyorsunuz?**"¹

Kim, kendisi veya başkası için Allah'ın haram kıldığını helal kılsa veya helal kıldığını haram kılsa, şüphe yok ki haddi aşmış olur.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تُحَرِّمُوا طَيِّبَاتٍ مَّا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴾

¹ Yunus Sûresi: 59

[سورة المائدة الآية: ٨٧]

"Ey îmân edenler!Allah'ın size helâl kıldığı (yiyecek ve içecek gibi) iyi ve temiz şeyleri (siz kendinize) haram kılmayın ve sınırı aşmayın. Şüphesiz ki Allah sınırı aşanları sevmez."¹

Kim, kendisi veya başkası için Allah'ın haram kıldığını helal kılsa veya helal kıldığını haram kılsa, şüphe yok ki Allah ile birlikte dîn (teşrî') kılmış haddi aşmış olur.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ وَقَالُوا مَا فِي بُطُونِ هَذِهِ الْأَنْعَامِ خَالِصَةٌ لِّذُكُورِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلَىٰ أَزْوَاجِنَا وَإِن يَكُن مَّيْتَةً فَهُمْ فِيهِ شُرَكَاءُ سَيَجْزِيهِمْ وَصَفَهُمْ إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴾ [سورة الأنعام الآية: ١٣٩]

"(Müşrikler) dediler ki: 'Şu hayvanların karınların-daki yavrular (canlı olursa) sadece erkeklerimize âittir, kadınlarımıza ise haramdır. Eğer (yavru) ölü doğarsa, o zaman (kadın erkek) hepsi onda ortaktır.' Allah onların bu nitelemelerinin cezâsını

¹ Mâide Sûresi: 87

verecektir. Şüphesiz ki O hikmet sahibidir, hakkıyla bilendir."¹

Allah Teâlâ yine şöyle buyurmuştur:

﴿ وَإِذَا فَعَلُوا فَحِشَةً قَالُوا وَجَدْنَا عَلَيْهَا آبَاءَنَا وَاللَّهُ أَمَرَنَا بِهَا قُلْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ أَتَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴾ [سورة الأعراف الآية: ٢٨]

"Onlar,çirkin bir iş işledikleri zaman: 'Biz atalarımızı bu yolda bulduk, Allah da bize bunu emretti' derler. (Ey Nebi! Onlara) de ki: Şüphesiz ki Allah çirkin işleri emretmez. Siz bilmediğiniz şeyleri Allah'ın üzerine mi atıyorsunuz?"²

Allah Teâlâ yine şöyle buyurmuştur:

﴿ قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِۦ وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ قُلْ هِيَ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا خَالِصَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ كَذَلِكَ نَفْصَلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴾

[سورة الأعراف الآية: ٣٢]

¹ En'âm Sûresi: 139

² A'râf Sûresi: 28

"(Ey Nebi! Onlara) **de ki: Allah'ın kulları için yarattığı süsü** (güzel elbiseyi) **ve temiz** (helal) **rızkı kim haram kıldı?** (Ey Nebi! Onlara) **de ki: Bunlar** (güzel elbiseler,yiyecek ve içecekler) **dünya hayatında müminler içindir.Kıyâmet gününde ise yalnız onlara âittir. İşte bilen bir topluluk için âyetleri, ayrı ayrı açıklıyoruz."**¹

Özgürlük savunucuları, insanın hür olduğunu, dolayısıyla Allah'ın helal kıldığığının değil de kendisinin helal gördüğü şeyin helal olduğunu ve haramın da Allah'ın haram helal kıldığığının değil de kendisinin haram gördüğü şeyin haram olduğunu iddiâ etmektedirler.

Allah Teâlâ onlara şöyle cevap vermiştir:

﴿ وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتِكُمْ أَلْكَذِبَ هَذَا حَلَلٌ وَهَذَا حَرَامٌ لِّتَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ أَلْكَذِبَ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ أَلْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ﴾ [سورة النحل الآية: ١١٦]

¹ A'râf Sûresi: 32

"Dillerinizin uydurduğu yalana dayanarak:
(Allah'ın haram kıldığını) **bu helâldir**, (helal kıldığını da)
şu haramdır, demeyin. Çünkü Allah'a karşı yalan
uydurmuş oluyorsunuz. Şüphesiz ki Allah'a karşı
yalan uyduranlar (dünya ve âhirette) **kurtuluşa**
eremezler."¹

Dokuzuncusu: Allah'ın kitabını okuyan, hükmün
yalnızca Allah'a âit olduğunu, halklara, kabilelere,
şahıslara ve özgürlüklere âit olmadığını bilir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ قُلْ إِنِّي عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي وَكَذَّبْتُمْ بِهِ ۗ مَا عِندِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ ۗ
إِن الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ يَفْضُلُ الْحَقَّ وَهُوَ خَيْرُ الْفَاصِلِينَ ﴿٥٧﴾ ﴾ [سورة الأنعام
الآية: ٥٧]

"(Ey Nebi!Onlara) de ki:Şüphesiz ki ben
Rabbimden gelen apaçık bir delile (vahye)
dayanıyorum. Siz ise onu yalanladınız. Acele
gelmesini istediğiniz azap benim elimde değildir.

¹ Nahl Sûresi: 116

Hüküm yalnızca Allah'ındır. O, hakkı anlatır. O, hakkı batıldan ayırt edenlerin en hayırlısıdır."¹

Buna göre hüküm, Allah Teâlâ'nın indirdiği vahye göredir. Halkın ve fertlerin isteklerine, özgürlük savunucularının çağrılarına, uluslararası normlara veya beşerî kanunlara göre değildir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ وَأَنِ احْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَاحْذَرْهُمْ أَنْ يَفْتِنُوكَ عَنْ بَعْضِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَاعْلَمُوا أَنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُصِيبَهُمْ بِبَعْضِ ذُنُوبِهِمْ وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ لَفَاسِقُونَ ﴿٥٩﴾ أَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٥٠﴾ ﴾

[سورة المائدة الآيتان: ٤٩ - ٥٠]

"(Ey Nebi!) **Onların** (yahudilerin) **arasında Allah'ın indirdiği ile hükmet.** **Onların arzularına uyma ve Allah'ın sana indirdiğinin bir kısmından** (Kur'an'ın bazı hokum-lerinden) **seni şaşırtmalarından sakın.** **Eğer** (verdiğin hükümden) **yüz çevirirlerse, bil ki Allah, bazı günahları sebebiyle onları bir musibete çarptırmak**

¹ En'âm Sûresi: 57

istiyor. İnsanlar-dan birçoğu muhakkak ki yoldan (Rablerine itaatten) çıkmışlardır. Onlar hâlâ câhiliye devrinin hükmünü mü istiyorlar? Kesin olarak inanan bir toplum için, kimin hükmü Allah'ınkinden daha güzeldir?"¹

Kim, Allah'tan başkasına hüküm koyma yetkisini verirse, onu Allah'a ortak koşmuş olur.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿... مَا لَهُمْ مِّنْ دُونِهِ مِن وَّلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا ۝﴾ [

سورة الكهف الآية: ٢٦]

"Onların, O'ndan başka hiçbir yardımcısı yoktur. O, hükmüne hiç kimseyi ortak etmez."²

Dolayısıyla Allah Teâlâ hükümde tektir, halk veya kabile veyahut da şahıs olarak O'nun hiçbir ortağı yoktur.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿أَفْحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ

يُوقِنُونَ ۝﴾ [سورة المائدة الآية: ٥٠]

¹ Mâide Sûresi: 49-50

² Kehf Sûresi: 26

"Onlar hâlâ câhiliye devrinin hükmünü mü istiyorlar? Kesin olarak inanan bir toplum için, kimin hükmü Allah'inkinden daha güzeldir?"¹

Demokrasi havârieleri, hükmün, Allah'a değil de halka âit olduğunu iddiâ ettiler.

Allah Teâlâ onlara şöyle cevap vermiştir:

﴿ قُلْ إِنِّي عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي وَكَذَّبْتُمْ بِهِ ۗ مَا عِندِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ ۗ
إِنِ الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ يَفْضُ الْحَقُّ وَهُوَ خَيْرُ الْفَاصِلِينَ ﴿٥٧﴾ [سورة الأنعام
الآية: ٥٧]

"(Ey Nebi! Onlara) de ki: Şüphesiz ki ben Rabbimden gelen apaçık bir delile (vahye) dayanıyorum. Siz ise onu yalanladınız. Acele gelmesini istediğiniz azap benim elimde değildir. Hüküm yalnızca Allah'ındır. O, hakkı anlatır. O, hakkı batıldan ayırt edenlerin en hayırlısıdır."²

Bazı kabileler, hükmün, Allah'a değil de kabilelere âit olduğunu iddiâ ettiler.

¹ Mâide Sûresi: 50

² En'âm Sûresi: 57

﴿ أَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ

يُوقِنُونَ ﴾ [سورة المائدة الآية: ٥٠]

"Onlar hâlâ câhiliye devrinin hükmünü mü istiyorlar? Kesin olarak inanan bir toplum için, kimin hükmü Allah'inkinden daha güzeldir?"¹

Bazı müslümanlar, halk ve kabilelerin birtakım şeylerde hüküm koyması, Allah'ın da diğer bazı şeylerde hüküm koyması gibi orta bir yola çağırıldılar.

Allah Teâlâ onlara şöyle cevap vermiştir:

﴿ ... مَا لَهُمْ مِّنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا ﴾ [

سورة الكهف الآية: ٢٦]

"Onların, O'ndan başka hiçbir yardımcısı yoktur. O, hükmüne hiç kimseyi ortak etmez."²

Bazı âlimler, Allah'ın indirdiğinden başkası ile hükmetmenin câiz olduğunu iddiâ ettiler.

Allah Teâlâ onlara şöyle cevap vermiştir:

¹ Mâide Sûresi: 50

² Kehf Sûresi: 26

﴿ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ
قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّلْعِوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ ۗ وَيُرِيدُ
الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿٦٠﴾ [سورة النساء الآية : ٦٠]

"(Ey Nebi!) **Sana indirilen Kur'an'a ve senden önce indirilenlere inandıklarını ileri sürenleri görmedin mi? Tâgût'u inkâr etmeleri (tanımamaları) kendilerine emrolunduğu hâlde, onun önünde muhakeme olmak istiyorlar. Şeytan da onları (hak yoldan) büsbütün saptırmak istiyor.**"¹

Müslümana, Allah'ın indirdiği ile hükmetmesini emretmiştir:

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ وَأَنْ أَحْكُمَ بَيْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَاحْذَرْهُمْ أَنْ يَفْتِنُوكَ
عَنْ بَعْضِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ ۗ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَاعْلَمَ أَنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُصِيبَهُمْ بِبَعْضِ
ذُنُوبِهِمْ ۗ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ لَفَاسِقُونَ ﴿٤٩﴾ [سورة المائدة الآية : ٤٩]

"(Ey Nebi!) **Onların (yahudilerin) arasında Allah'ın indirdiği ile hükmet. Onların arzularına uyma ve Allah'ın sana indirdiğinin bir kısmından** (Kur'an'ın bazı

¹ Kehf Sûresi: 26

hokum-lerinden) **seni şaşırtmalarından sakın. Eğer** (verdiğin hükümden) **yüz çevirirlerse, bil ki Allah, bazı günahları sebebiyle onları bir musibete çarptırmak istiyor. İnsanlardan birçoğu muhakkak ki yoldan** (Rablerine itaatten) **çıkışlardır."**¹

Müslümandan, Allah'ın indirdiği ile muhâkeme olmasını istemiştir:

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ إِلَى اللَّهِ ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبِّي عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ﴾ ﴿١٠﴾

[سورة الشورى الآية: ١٠]

"(Ey insanlar!) **Hakkında ayrılığa düştüğünüz herhangi bir şeyde hüküm vermek, Allah'a âittir. İşte bu, Rabbim Allah'tır. Yalnız O'na tevekkül ettim ve ancak O'na yöneliyorum."**

Allah Teâlâ yine şöyle buyurmuştur:

¹ Mâide Sûresi: 49

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِيَ الْأَمْرِ
مِنْكُمْ فَإِن تَنَزَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِن كُنتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٥٩﴾ [سورة النساء الآية: ٥٩]

"Ey îmân edenler! Allah'a itaat edin. Rasûle de (hak olarak getirdiği şeylere) **uyun.**(Allah'a isyanı emretmediği sürece) **sizden olan** (müslüman) **idârecilere de itaat edin. Aranızda herhangi bir konuda anlaşmazlığa düşerseniz, gerçekten Allah'a ve âhîret gününe îmân ediyorsanız, o konuda hüküm vermek için, onu Allah'**(ın kitabı Kur'an)**a ve elçisi** (Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünneti)**ne götürün. Allah'**(ın kitabı Kur'an)**a ve elçisi** (Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünneti)**ne götürmek; sizin için** (ayrılığa düşüp görüşerinizle hareket etmenizden) **daha hayırlı, sonuç bakımından da daha güzeldir."**¹

Onuncusu: Allah'ın kitabını okuyan, İslâm dîninin gaybî olduğunu,Allah Teâlâ'nın muradı olduğu için ancak vahiy yoluyla bilindiğini bilir.

¹ Nisâ Sûresi: 59

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿... تَعْلَمَ مَا فِي نَفْسِي وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ

الْغُيُوبِ ﴿١١٦﴾﴾ [سورة المائدة من الآية: ١١٦]

"Sen benim nefsimin içimde gizlediğini bilirsin, oysa ben senin nefsinde olanı bilmem. Gizlilikleri eksiksiz bilen yalnızca sensin."¹

Bunun içindir ki Allah Teâlâ nefsinin muradını açıklamayı bizzat kendisi üstlenmiş ve bunu, insanların zevklerine ve görüşlerine bırakmamıştır:

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ ﴿٢٦﴾﴾ [سورة الغاشية: ٢٦]

"Sonra (yaptıklarına karşılık) onların hesabını görmek bize düşer."²

Allah Teâlâ yine şöyle buyurmuştur:

﴿وَكَذَلِكَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ لِيُقُولُوا دَرَسْتَ وَلِنُبَيِّنَهُ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿١٠٥﴾﴾

﴿[سورة الأنعام الآية: ١٠٥]﴾

¹ Mâide Sûresi: 116

² Ğâşiye Sûresi: 26

" Onlar: 'Sen iyi ders almışsın' desinler diye ve bir de bilen bir toplum için onu (Kur'an'ı) açıklayalım diye âyetleri değişik biçimlerde işte böylece açıklıyoruz."¹

Allah Teâlâ elçiler göndermiş, insanlara açıklamaları için muradını elçilere haber vermiş ve bunu insanların zevklerine ve görüşlerine bırakmamıştır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُولٍ إِلَّا بِلِسَانٍ قَوْمِهِ ۚ لِيُبَيِّنَ لَهُمْ فَيُضِلَّ اللَّهُ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِيَ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١﴾ ﴾ [سورة إبراهيم الآية: ٤]

"(Ey Nebi! Allah'ın emirlerini) onlara iyice açıklasın diye (senden önce) her elçiyi, yalnız kendi kavminin diliyle gönderdik. Artık Allah dilediğini saptırır, dilediğini de doğru yola iletir. O, (mülkünde) mutlak güç sahibidir, hikmet sahibidir."²

Allah Teâlâ yine şöyle buyurmuştur:

¹ En'âm Sûresi: 105

² İbrahim Sûresi: 4

﴿ ... وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ
يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤٤﴾ ﴾ [سورة النحل الآية: ٤٤]

"...(Ey Nebi!) **İnsanlara, kendilerine indirilene açıklaman ve onların da (üzerinde) düşünmeleri için sana bu Zikr'i (Kur'an'ı) indirdik.**"¹

Bütün şariat ve yollar gaybîdir ve ancak vahiy yoluyla bilinir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ ... لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا ... ﴾

[سورة المائدة من الآية: ٤٨]

"(Ey ümmetler!) **Sizden her biriniz için bir şariat ve bir yol koyduk...**"²

Helal ve haramlar gaybîdir. Ancak vahiy yoluyla bilinir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

¹ Nahl Sûresi: 44

² Mâide Sûresi: 48

﴿ وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ هَذَا حَلَلٌ وَهَذَا حَرَامٌ لِّتَقْتَرُوا عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يَفْلِحُونَ ﴾ [سورة النحل الآية: ١١٦]

"Dillerinizin uydurduğu yalana dayanarak: (Allah'ın haram kıldığı) **bu helâldir,** (helal kıldığı) **da şu haramdır, demeyin. Çünkü Allah'a karşı yalan uydurmuş oluyorsunuz. Şüphesiz ki Allah'a karşı yalan uyduranlar (dünya ve âhirette) kurtuluşa eremezler."**¹

Allah'a, meleklerine, kitaplarına, elçilerine, âhîret gününe, kaza ve kadere, özet ve ayrıntılı olarak îmân etmek gaybîdir. Ancak vahiy yoluyla bilinir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا مَا كُنْتَ تَدْرِي مَا الْكِتَابُ وَلَا الْإِيمَانُ وَلَكِن جَعَلْنَاهُ نُورًا نَّهْدِي بِهِ مَن نَّشَاءُ مِنْ عِبَادِنَا وَإِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴾ [سورة الشورى الآية: ٥٢]

"(Ey Nebi!) İşte biz (senden önceki nebilere gönder-diğimiz gibi) sana da emrimizle Kur'an'ı

¹ Nahl Sûresi: 116

vahyettik. Sen, (daha önce) kitap nedir, îmân nedir bilmezdin. Fakat biz onu (Kur'an'ı) kullarımızdan dilediğimizi kendisiyle dosdoğru yola erıştirdiğimiz bir nur kıldık. Şüphesiz ki sen, dosdoğru bir yolu göstermektesin."¹

Allah'ın kitabını okuyan, İslâm dînini öğrenme konusunda bütün kitaplara îmân etmek gerektiğini bilir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ ... وَتُؤْمِنُونَ بِالْكِتَابِ كُلِّهِ ... ﴾

[سورة آل عمران من الآية: ١١٩]

"... Ve siz, kitabın hepsine (Kur'an da olmak üzere bütün kitaplara) inanırsınız..."²

Nitekim sahâbe ve onlara güzellekle uyan tâbiîn, Kur'an'ın hepsine inanmış, böylelikle gerçek dîni öğrenmeye muvaffak olmuşlardır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

¹ Şûrâ Sûresi: 52

² Âl-i İmrân Sûresi: 119

﴿... وَالرَّسُخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ ءَامَنَّا بِهِ كُلٌّ مِّنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٧﴾﴾

[سورة آل عمران من الآية: ٧]

"... **İlimde derinleşmiş olanlar** (yüksek pâyeye erişenler) **ise: 'Ona inandık, hepsi Rabbimiz katındandır' derler.** (Bu inceliği) **ancak akıl sahipleri düşünüp anlar.**"¹

Hadiste bildirildiği üzere "**Mü'min kul kabrine konulduğu zaman ruhu bedenine iâde edilir.** **Ardından iki melek yanına gelip onu oturtarak:**

-Rabbin kimdir? diye sorar.

Mü'min kul:

-Rabbim Allah'tır, der.

İki melek:

-Dinin nedir? diye sorar.

Mümin kul:

-İslâm'dır, der.

¹ Âl-i İmrân Sûresi: 7

İki melek:

-Size gönderilen adam hakkında ne dersin? diye sorar.

Mümin kul:

-O Allah'ın elçisidir, der.

İki melek:

-Sana bunları bildiren nedir? diye sorar.

Mümin kul:

-Allah'ın kitabını okudum, ona inandım ve onu tasdik ettim, der.

Allah'ın kitabını okuyan, İslâm dînini öğrenme konusunda kitabın bir kısmına inanıp bir kısmına inanmayanın hatasını bilir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿... أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ فَمَا جَزَاءُ مَنْ يَفْعَلُ ذَلِكَ مِنْكُمْ إِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يُرَدُّونَ إِلَىٰ أَشَدِّ الْعَذَابِ ۗ وَمَا اللَّهُ بِغَفِيلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٨٥﴾﴾ [سورة البقرة من الآية: ٨٥]

"...Yoksa siz Kitab'ın (Tevrat'ın) bir kısmına inanıp, bir kısmını inkâr mı ediyorsunuz? Artık sizden bunu yapanın cezası, dünya hayatında rezil olmaktan başka bir şey değildir. Kıyâmet gününde ise onlar azabın en şiddetlisine uğratılırlar.Allah, yaptıklarınızdan habersiz değildir."¹

Bid'atçılar da kitabın (Kur'an'ın) bir kısmına inanıp bir kısmına inanmamışlar, bundan dolayı da gerçek dîni öğrenmeye muvaffak olamamışlardır.

Allah'ın kitabını okuyan, İslâm dînini öğrenme konusunda Kur'an ve sünnetin muhkemine uymanın ve müteşâbini de terk etmenin farz olduğunu bilir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ

¹ Bakara Sûresi: 85

يَقُولُونَ ءَامَنَّا بِهِ كُلٌّ مِّنْ عِندِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٧﴾ [سورة
آل عمران الآية: ٧]

"Sana Kitab'ı (Kur'an'ı) indiren O'dur. Onun (Kur'an'ın) bazı âyetleri muhkemdir, onlar kitabın anasıdır (temelidir). Diğerleri de müteşabihtir. Kalplerinde bir eğrilik olanlar, fitne çıkarmak ve onun olmadık yorumlarını yapmak için müteşabih âyetlerinin ardına düşerler. Oysa onun gerçek anlamını ancak Allah bilir. İlimde derinleşmiş olanlar (yüksek pâyeye erişenler) ise: 'Ona inandık, hepsi Rabbimiz katındandır' derler. (Bu inceliği) ancak akıl sahipleri düşünüp anlar."¹

Allah'ın kitabını okuyan, İslâm dînini öğrenme konusunda Kur'an ve sünnetin müteşâbine uyanın hatasını bilir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ ... فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَبَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ... ﴾ [سورة آل عمران من الآية: ٧]

¹ Âl-i İmrân Sûresi: 7

"...Kalplerinde bir eğrilik olanlar, fitne çıkarmak ve onun olmadık yorumlarını yapmak için müteşâbih âyetlerinin ardına düşerler..."¹

Âişe'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

((تَلَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هَذِهِ الْآيَةَ فَقَالَ: إِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ فَأُولَئِكَ الَّذِينَ سَمَى اللَّهُ فَاخْذَرُوهُمْ.)) [رواه البخاري
ومسلم]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bu âyeti okuduktan sonra şöyle buyurdu:

- (Hâricîler ve Mu'tezîleler gibi bâtil yollarına delil göstermek için) **müteşâbih âyetlerin ardına düşenleri gördüğünde, işte onlar, Allah'ın** (kalplerinde eğrilik ve dalâletle) **nitelendirdiği kimselerdir. Onlardan sakının."**²

¹ Âl-i İmrân Sûresi: 7

² Sahih-i Buhârî, "Bazı âyetleri muhkemdir babı". Sahih-i Müslim, Kur'an'ın müteşâbihine uymaktan nehiy babı".

Allah'ın kitabını okuyan, İslâm dînini öğrenme konusunda Kur'an ve sünnetten delil olduğu halde kıyasa uyanın hatasını bilir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقْدِمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١﴾﴾ [سورة الحجرات الآية: ١]

"Ey îmân edenler! (Söz ve fiille) Allah'ın ve elçisinin önüne geçmeyin. Allah'a karşı gelmekten sakının. Şüphesiz ki Allah, hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir."¹

Allah'ın kitabını okuyan, İslâm dînini öğrenme konusunda Kur'an ve sünnetten delil olduğu halde içtihadada uyanın hatasını bilir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿... وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَأَحْذَرُهُمْ أَنْ يَفْتِنُوكَ عَنْ بَعْضِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ ...﴾ [سورة المائدة من الآية: ٤٩]

¹ Hucurât Sûresi: 1

"... Onların arzularına uyma ve Allah'ın sana indirdiğinin bir kısmından (Kur'an'ın bazı hükümlerinden) seni şaşkırtmalarından sakın..."¹

Allah Teâlâ yine şöyle buyurmuştur:

﴿ ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴾ [سورة الجاثية الآية : ١٨]

"(Ey Nebi!) Sonra da seni dîn konusunda apaçık bir yola koyduk (bir şariat sahibi kıldık). Sen o yola uy, bilmeyenlerin heva ve heveslerine uyma."²

Nitekim Allah Teâlâ içtihadı şerîf nassa (âyet ve hadise) tercih etmekten yasaklayarak şöyle buyurmuştur:

﴿ فَإِن لَّمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَأَعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاهُ بِغَيْرِ هُدًى مِّنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴾ [سورة القصص الآية: ٥٠]

"(Ey Nebi!) Eğer sana cevap veremezlerse, bil ki onlar, sırf heveslerine uymaktadırlar. Allah'tan bir yol gösterici olmaksızın kendi hevesine uyandan daha

¹ Mâide Sûresi: 49

² Câsiye Sûresi: 18

sapık kim olabilir! Allah, zâlim bir topluluğu elbette doğru yola iletmez."¹

¹ Kasas Sûresi: 50